

בית הלוי פרשת בשלח

בית הלוי שמות פרק טו

(א) אז ישיר משה. איתא במדרש (שמו"ר כג ג) אמר משה **באז חטאתי** שאמרתי (שמות ה) **ומאז** באתי לדבר אל פרעה הרע לעם הזה **באז** אני אומר שירה. ולהסביר קצת הכוונה בזה המאמר **דמה תיקון הוא** זה דהשירה נאמרה באותו תיבה לשון שאמר מקודם. רק הענין דהנה מי שהוא בצער חלילה והקב"ה עוזרו ומצילו ונותן להקב"ה שבח והודיה **על הטובה שעשה לו**, יש בזה **שני אופנים** וחלוקים הם הרבה. אם עיקר שמחתו של האדם ומה שמשבח לשמו יתברך הוא **רק עבור טובתו** שקיבל והצלתו מהצער הרי **לא יוגדל שמחתו יותר מאלו לא היה לו צער מקודם** ועיקר שמחתו הוא **רק על ההצלה ולא על הצער** שמקודם דבו לא ישמח כלל. אבל השירה שאמרו משה וישראל אז לא היה עיקר שמחתם על זה שניצולו מיד המצריים רק עיקר שמחתם היה ע"ז שזכו להיותם הכלי חפץ אשר על ידם נתגדל כבודו יתברך ועל ידי הצלתם ממצריים נתפרסם שמו וכמו שאמרו בהתחלת השירה אשירה לה' כי גאה גאה. וא"כ הרי השירה נאמרה גם **על השיעבוד הקדום כמו על הגאולה** דאלמלא השיעבוד לא היה מקום להגאולה ושמחו בהשיעבוד הקדום כמו בהגאולה של עתה. וזהו שאמר באז חטאתי דמקודם התרעם על כובד השיעבוד ועכשיו אני אומר שירה באז פירושו דאני אומר השירה גם על אז דהיינו על השיעבוד הקדום כמו על הגאולה של עכשיו, וזהו שאה"כ בתהלים (ק"ח) אודך כי עניתני ותהי לי לישועה כי אני נותן לך הודיה על העיניו הקודם דע"ז באה לי הישועה ונתקדש שמך ברבים על ידי ועל שניהם כאחד אני מודה לך ושניהם כאחד טובים: